II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 8. februarja 2006

o državni pomoči C 22/2004 (prej N 648/2001) pri davčnih olajšavah za poklicne ribiče (Švedska)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 265)

(Besedilo v švedskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2006/269/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega odstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES [1], in zlasti člena 14 Uredbe,

na podlagi povabila zainteresiranim stranem, da pošljejo svoje pripombe v skladu s prvim pododstavkom člena 88 (2) Pogodbe ES,

ob upoštevanju naslednjega:

I.

POSTOPEK

(1) Dne 4. septembra 2001 so švedski organi Komisijo obvestili o predlogu zakona, ki spreminja Zakon o dohodnini (1999:1229). Komisija je o predlogu zakona nadaljnje informacije zahtevala v pismih z dne 10. decembra 2001, 25. aprila 2002, 23. julija 2002, 4. oktobra 2002, 11. marca 2003, 24. julija 2003 in 3. februarja 2004, na katera so švedski organi odgovorili s pismi z dne 26. februarja 2002, 7. junija 2002, 29. julija 2002, 19. decembra 2002, 19. maja 2003, 19. decembra 2003 in 8. marca 2004.

(2) Komisija je Švedsko v pismu z dne 16. junija 2004 obvestila o odločitvi, da v zvezi z osnutkom predloga zakona sproži formalni postopek preiskave, ki je določen v členu 88 (2) Pogodbe ES.

(3) Odločitev Komisije, da sproži formalni postopek preiskave, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske Unije* dne 20. oktobra 2004 [2]. Komisija je vse zainteresirane stranke povabila, da podajo svoje mnenje o zadevi. Švedski organi so odgovorili s pismom z dne 9. novembra 2004. Prejete niso bile nikakršne druge pripombe.

II.

OPIS

(4) Namen priglašenega osnutka predloga zakona, in sicer predlog o spremembi Zakona o dohodnini (1999:1229), je vsem ribičem z izdanim dovoljenjem nadomestiti stroške, ki nastanejo pri ribolovu. S tem se bo spremenil obstoječi sistem davčnih olajšav.

Obstoječi davčni sistem

(5) Leta 2002 je švedska Nacionalna davčna uprava predstavila nova splošna navodila o davčnih olajšavah za poklicne ribiče, ki se še vedno uporabljajo in pri čemer gre načeloma za uporabo splošnega davčnega sistema v sektorju za ribištvo, ki pa se uporablja tudi v vseh drugih sektorjih. Davčne olajšave za ribiče, ki obstajajo od tega leta, se zato ne štejejo za pomoč.

[1] UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

[2] UL C 258, 20.10.2004, str. 2.

(6) V skladu z navodilom iz leta 2002, mora ribič, da bi lahko uveljavljal ugodnosti davčnih olajšav, opraviti ribolovno potovanje, ki vključuje eno prenočitev izven njegovega prebivališča, saj je prav to splošen pogoj v okviru splošnega davčnega sistema. Prav tako lahko v skladu s tem navodilom ribiči uveljavljajo enake standardne davčne olajšave za povišane življenjske stroške kot vse druge samozaposlene osebe in z enakimi zneski. Švedski organi ugotavljajo, da je 99 % poklicnih ribičev na Švedskem samozaposlenih in da tako oblikujejo podjetja z enim zaposlenim delavcem.

(7) V skladu z veljavnimi pravili veljajo pri stroških bivanja enaka pravila tako za ribiče kot za samozaposlene osebe. Običajno se standardna davčna olajšava uveljavi za vsako prenočitev izven prebivališča. To pomeni, da ribičem ali drugim osebam ni treba predložiti posebnega dokazila o dejanskih nastalih stroških, da bi lahko uveljavili standardno olajšavo v višini 95 SEK na dan.

(8) Samozaposlene osebe iz drugih sektorjev morajo predložiti ustrezna pojasnila za svoje povišane stroške, vključno s podatki o datumih, namenu in namembnem kraju poslovnega potovanja ter času vožnje v namembni kraj ter povratne vožnje.

(9) Podobna zahteva o predložitvi takšnih pojasnil za ribiče ne obstaja, vendar je davčno olajšavo mogoče uveljavljati le, če ribolovna potovanja vključujejo tudi prenočitev izven prebivališča. Da bi davčni organi lahko izračunali višino davčne olajšave, do katere je ribič upravičen, mora slednji predložiti podatke o datumih in trajanju ribolovnih potovanj. Švedski organi so se za ta kriterij odločile zato, da bi poenostavili davčni sistem in njegovo uporabo, saj ribolovna potovanja že po svoji naravi pomenijo delo, ki ga opravlja ribič.

(10) Če obstaja mnenje, da so povišani življenjski stroški višji od pavšalnega zneska 95 SEK na dan, se lahko tako ribiči kot samozaposlene osebe odločijo, da bodo s predložitvijo poročila o vseh delovnih nalogah/poslovnih potovanjih v davčnem letu dokazali, da njihovi povišani življenjski stroški presegajo standardno olajšavo. Če se izbere ta možnost, se jo uporabi za celo leto, zaradi česar znotraj enega samega davčnega leta ni mogoče uporabiti pavšalnega zneska za nekatera potovanja in dejanskih stroškov za druga.

Predlagana shema

(11) Po novi shemi, o kateri je bila obveščena Komisija, ribičem ne bi več bilo treba prenočiti izven svojega prebivališča, da bi lahko uveljavljali davčno olajšavo za povišane življenjske stroške. Zato se s to shemo, ki se uporablja samo za ribiče, pogoji za ribiče, ki prenočijo izven svojega prebivališča, in za tiste, ki tega ne storijo, z vidika obdavčevanja izenačijo.

(12) Cilj priglašene sheme je ustvariti nevtralne pogoje konkurence med švedskimi, danskimi in norveškimi ribiči ter izravnati neravnovesje med ribiči, ki lahko uveljavljajo davčno olajšavo, ter tistimi, ki je ne morejo.

(13) Poleg tega se zmanjša upravna obremenitev ribičev in tudi davčnih organov, saj je olajšavo, ki se jo določi z določenim odstotkom na osnovi dohodka, lažje upravljati in potrditi kakor olajšavo, ki se jo določi na osnovi števila ribolovnih dni.

(14) Namen nove sheme bo omogočiti obalnim in jezerskim ribičem, da izkoristijo ugodnosti sistema davčnih olajšav, česar ne morejo storiti v tem trenutku. Nova shema tako tem ribičem prinaša ugodnosti, ne da bi se pri tem ugotavljalo, ali je ribič prenočil izven svojega prebivališča (in po možnosti ustvaril stroške), saj je edini pogoj za plačilo ta, da ima ribič dovoljenje za opravljanje poklicnega ribolova.

(15) Kot velja tudi za trenutno shemo, ki se uporablja v vseh sektorjih, ribiči, ki uveljavljajo priglašeno shemo, ne bodo mogli uveljavljati drugih davčnih olajšav za povišane življenjske stroške.

(16) Znižanje davčne obremenitve za vsakega ribiča, ki znaša po trenutni shemi 95 SEK na dan, se spremeni. Ta se bo izračunala na podlagi odstotka dohodka in ne bo smela presegati 40 000 SEK (4 444 EUR) na leto. Poleg tega olajšava ne bo smela presegati 20 % letnega dohodka. To, na primer, pomeni, da bo olajšava znašala največ 20 000 SEK (2 222 EUR) za letni dohodek v višini 100 000 SEK (11 111 EUR) in da se lahko najvišjo olajšavo uveljavlja le, kadar znaša letni dohodek 200 000 SEK (22 222 EUR) ali več.

(17) V pismu z dne 4. oktobra 2002 je Komisija švedske organe zaprosila, da predložijo oceno o tem, koliko izmed 2 000 poklicnih ribičev, ki bodo upravičeni do uveljavljanja določb predloga zakona, bo lahko uveljavljalo najvišjo olajšavo v višini 40 000 SEK, t.j. ribiči z letnim dohodkom najmanj 200 000 SEK.

(18) V pismu z dne 19. decembra 2002 so švedski organi odgovorili, da statistike o dohodku poklicnih ribičev, ustvarjenem izključno iz ribolovne dejavnosti, nimajo, zato ne morejo posredovati odgovora na to določeno vprašanje.

Proračun

(19) Na podlagi podatkov iz obvestil bi uveljavitev priglašene sheme povzročila izgubo v švedski državni blagajni v višini 34 400 000 SEK (3 822 222) na leto, od tega 18 200 000 SEK (2 022 222 EUR) zaradi opuščenih nacionalnih socialnih prispevkov in 16 200 000 SEK (1 800 000 EUR) zaradi znižanega regionalnega davčnega prihodka vsake zadevne regije.

(20) Na Švedskem je približno 3 000 poklicnih ribičev z izdanim dovoljenjem, od tega jih trenutno svojo dejavnost opravlja približno 2 000. V času začetka formalne preiskave švedski organi še niso imeli razpoložljivih podatkov, ki bi pokazali, koliko izmed teh 2 000 ribičev z izdanim dovoljenjem, ki opravljajo dejavnost, je opravilo ribolovne poti, ki vključujejo prenočitev izven prebivališča. Zato ni bilo mogoče oceniti, koliko ribičev bi v tistem trenutku lahko uveljavljalo obstoječe davčne olajšave za ribiče.

III.

RAZLOGI ZA SPROŽITEV FORMALNEGA POSTOPKA PREISKAVE

(21) Komisija je ugotovila, da se obstoječi sistem davčnih olajšav enako uporablja v vseh gospodarskih sektorjih, zato znotraj sektorja za ribištvo ni predstavljal selektivne ugodnosti temveč le splošen ukrep. Z omogočanjem davčne olajšave, pri kateri se ne zahteva, da morajo ribiči prenočiti izven svojega prebivališča, bi sistem na podlagi ugotovitev Komisije sektorju za ribištvo omogočil selektivno ugodnost, ki v drugih sektorjih ni na voljo. Ta ugodnost bi bila dodeljena brez novih obveznosti za prejemnike. Zaradi tega se je pokazalo, da je namen ukrepov izboljšati položaj podjetij, povečati njihovo likvidnost in povzročiti zvišanje prejemnikovega dohodka, zaradi česar so, kot pomoč za tekoče poslovanje, nezdružljivi s skupnim trgom.

IV.

UGOTOVITVE ŠVEDSKIH ORGANOV

(22) Po besedah švedskih organov je bil ta ukrep predlagan zato, da bi izravnal neravnovesje med tistimi ribiči, ki lahko uveljavljajo trenutni sistem davčnih olajšav (t.j. tisti, ki prenočijo izven svojega prebivališča), in tistimi, ki ga ne morejo (obalni/jezerski ribiči), ter da bi se veljavni davčni režim uskladil z režimi sosednjih držav.

(23) Švedski organi ocenjujejo, da izmed 2 000 ribičev z izdanim dovoljenjem, ki trenutno opravljajo dejavnost, 1 500 ribičev opravlja ribolovno potovanje, na katerem prenočijo izven svojega prebivališča, zato bi 500 ribičev, ki trenutno ne uveljavlja davčnih olajšav, imelo koristi od predlagane sheme.

(24) Ribiči lahko v okviru veljavnega sistema odštejejo fiksne zneske za hrano in manjše stroške ter bivanje. Kot je navedeno zgoraj, švedski organi trdijo, da številni poklicni ribiči na Švedskem opravljajo dolga ribolovna potovanja, ki po trenutnem sistemu davčnih olajšav davčnim organom ustvarijo veliko število primerov za obračun olajšav za povišane življenjske stroške v povezavi z ribolovnimi potovanji.

(25) Švedski organi vztrajajo na odobritvi sheme, saj se z njo izenači davčni položaj poklicnih ribičev, ki prenočijo izven svojega prebivališča, in tistih poklicnih ribičev, ki tega ne storijo, saj imajo podobne stroške in bi bilo zato smiselno ti dve skupini z vidika obdavčitve obravnavati enako.

(26) Švedski organi trdijo tudi, da posebna narava zahtev poklicnih ribičev upravičuje posebno davčno določbo in da bo, glede na to, da ribiči delujejo v majhnem obsegu, poenostavitev olajšav zmanjšala upravno obremenitev tako davčnim organom kot samim ribičem. Švedski organi zato vztrajajo, da je predlagan predpis potreben za učinkovitost švedskega davčnega sistema in da ga upravičuje narava splošne sheme švedskega davčnega sistema.

(27) Glede samega proračuna švedski organi na koncu trdijo, da je izguba, ki je bila izračunana za švedsko državno blagajno, napačna, in da bi jo bilo treba šteti za nepomembno. Navajajo, da obstoječa shema povzroča primanjkljaj v višini 41 100 000 SEK (4 566 667 EUR) in da bi primanjkljaj nove priglašene sheme, v kolikor bi ga izkoristili vsi poklicni ribiči, znašal le 34 300 000 SEK (3 811 111 EUR). Poleg tega, ker nova shema ne bi bila ugodna za nekatere ribiče, ki trenutno izkoriščajo obstoječo shemo, nove sheme verjetno ne bi izkoristilo okrog 500 ribičev, ki bi še naprej uporabljali obstoječa pravila.

(28) Na tej osnovi so švedski organi izračunali, da bi vpliv na javne finance v letu 2005 znašal 49 700 000 SEK (5 522 222 EUR), kar ustreza 41 100 000 SEK (4 566 667 EUR) v olajšavah iz obstoječe sheme in 8 600 000 SEK (955 556 EUR) v olajšavah iz predlagane sheme.

V.

OCENA

A. **Obstoj državne pomoči**

(29) Če gre za državno pomoč, je treba prejemnikom omogočiti ugodnost, na podlagi katere so oproščeni dajatev, ki običajno nastajajo iz njihovih proračunov. Ta ugodnost se lahko omogoči z znižanjem davčne obremenitve na različne načine, vključno z znižanjem davčne osnove, kar velja za to priglašeno shemo.

(30) Ugodnost mora biti omogočena s strani države ali z državnimi sredstvi. Izguba davčnega prihodka je enaka porabi državnih sredstev v obliki davčnih izdatkov. To velja tudi za to priglašeno shemo.

(31) Ukrep bo zagotovo prizadel trgovino med državami članicami in izkrivil ali povzročil grožnjo izkrivljanja konkurence. Z dajanjem prednosti določenemu sektorju pomoč v kakršni koli obliki izkrivlja ali povzroča grožnjo izkrivljanja konkurence. Trgovina med državami članicami je prizadeta, kadar zadevni sektor opravlja gospodarsko dejavnost, ki vključuje trgovino med navedenimi državami, kar velja za sektor za ribištvo.

(32) Dejstvo, da ta ukrep dajatve v zadevnem sektorju bolj usklajuje z dajatvami njegovih konkurentov v drugih državah članicah, ne spremeni dejstva, da gre za pomoč [1].

(33) Nenazadnje mora biti ukrep določen ali selektiven na ta način, da daje prednost nekaterim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga. Vendar pa selektivno naravo ukrepa lahko upraviči narava sistema ali njegova splošna shema. Takšno utemeljitev mora predložiti država članica.

(34) Najprej je treba pojasniti, da se obstoječi sistem davčnih olajšav uporablja enako v vseh gospodarskih sektorjih. Zato to ni niti selektivna ugodnost za sektor za ribištvo niti državna pomoč, temveč splošni ukrep.

(35) Z odobritvijo davčne olajšave brez zahteve po odsotnosti ribičev z doma ponoči, bi priglašena shema omogočila selektivno ugodnost za sektor za ribištvo, ki ne bi bila na voljo v drugih sektorjih, zato ta shema pomeni državno pomoč.

B. **Združljivost s skupnim trgom**

Člen 87 Pogodbe ES

(36) Ker priglašena shema pomeni državno pomoč, je treba ugotoviti, ali je takšna pomoč združljiva s skupnim trgom v okviru izjem iz člena 87(2) in 87(3).

(37) V tem primeru ni mogoče uporabiti niti ene izjeme iz člena 87(2) ES, saj reforma davčnega sistema ni usmerjena v cilje, naštete v navedenih določbah.

(38) Podobno ni mogoče uporabiti izjem iz člena 87(3)(a), (b) ali (d) ES, ker pomoč ni usmerjena v regije z neobičajno nizkim življenjskim standardom ali z resnim problemom podzaposlenosti. Njen namen ni spodbujati izvedbo pomembnega projekta skupnega evropskega interesa niti popraviti resne motnje v gospodarstvu Švedske, prav tako ni usmerjena v spodbujanje kulture ali ohranjanja kulturne dediščine.

(39) Ukrep je treba tudi pregledati z vidika Smernic za pregled državne pomoči za ribištvo in ribogojstvo [2]. V skladu s točko 1(2) teh smernic je državna pomoč, ki se dodeli brez obveznosti za prejemnike in je namenjena za izboljšanje situacije podjetij, povečanje njihove likvidnosti in povzroča zvišanje prejemnikovega dohodka, kot pomoč za tekoče poslovanje nezdružljiva s skupnim trgom.

[1] Zadeva 173/73 *Italija proti Komisiji* [1974] Receuil 709, odstavek 17.

[2] UL C 19, 20.1.2001, str. 7.

(40) Za namen ugotavljanja združljivosti s skupnim trgom je Evropsko sodišče potrdilo, da je Komisija vezana na smernice in obvestila, ki jih izdaja na področju nadzora državnih pomoči, kadar se ne odmikajo od pravil Pogodbe in jih sprejmejo države članice [1]. Poleg tega mora na podlagi člena 253 ES Komisija obrazložiti svoje odločitve, vključno z odločitvijo o tem, da pomoči ne bo razglasila za združljivo s skupnim trgom na podlagi člena 92(3)(c) Pogodbe [2]. Ker je Švedska predložila nove argumente, bo Komisija v skladu z obveznostmi iz člena 10 Pogodbe ES te pregledala v okviru svoje ocene o združljivosti sheme.

Enakost v smislu obdavčitve

(41) Po besedah švedskih organov je bila ta shema predlagana zato, da bi izravnala neravnovesje med tistimi ribiči, ki lahko uveljavljajo trenutni sistem davčnih olajšav (t.j. tisti, ki prenočijo izven svojega prebivališča), in tistimi, ki ga ne morejo (obalni/jezerski ribiči). S to shemo se pogoji za ribiče, ki prenočijo izven svojega prebivališča, in za tiste, ki ne, z vidika obdavčevanja izenačijo. Obstoječa pravila za obdavčitev povišanih življenjskih stroškov se v drugih sektorjih ne spremenijo.

(42) Švedski organi menijo, da ribiči, ki na svojih ribolovnih potovanjih ne prenočijo izven svojega prebivališča, na splošno nimajo nižjih stroškov od tistih poklicnih ribičev, ki opravljajo daljša ribolovna potovanja, v katera je vključena tudi prenočitev. Zato organi menijo, da bi bilo smiselno ti dve skupini ribičev z vidika obdavčitve obravnavati enako.

(43) Kljub dejstvu, da je to eden izmed glavnih argumentov, ki govori v prid priglašene sheme, so švedski organi priskrbeli le grobo oceno o tem, koliko izmed 2 000 ribičev z izdanim dovoljenjem, ki opravljajo dejavnost, opravlja ribolovna potovanja, ki vključujejo prenočitev izven prebivališča. In kar je še bolj pomembno, švedske oblasti niso uspele predložiti nikakršnih podatkov o tem, za katere stroške gre, na podlagi česar bi bilo mogoče opraviti primerjavo stroškov pri obeh skupinah ribičev.

(44) Brez podatkov, ki bi pokazali, da imata obe skupini poklicnih ribičev dejansko enake stroške, ne glede na to ali njihova potovanja vključujejo prenočitev izven njihovega prebivališča ali ne, se šteje, da predlagan sistem negativno vpliva na trgovinske pogoje znotraj švedskega sektorja za ribištvo in je tako nezdružljiv s členom 87(3)(c) Pogodbe ES.

(45) Trditev, da bi nov sistem ustvaril nevtralno konkurenčno situacijo za švedske ribiče v primerjavi z danskimi in norveškimi ribiči, je v tem smislu nepomembna, saj shema sama negativno vpliva na trgovinske pogoje znotraj švedskega sektorja za ribištvo.

(46) Trditev švedskih organov, da veliko poklicnih ribičev na Švedskem opravlja dolge ribolovne poti deloma zato, ker je Švedska z geografskega vidika dolga država, z dolgimi obalami tako proti Severnemu morju in zlasti proti Baltskemu morju, ne more podpreti trditve, da bo sistem izravnal neravnovesje med morskimi in jezerskimi ribiči glede dostopa do sistema davčnih olajšav. Ravno nasprotno: ta vidik kaže, da obstaja velika razlika v ribolovnih dejavnostih dveh skupin ribičev, ki tako upravičuje razliko pri obravnavi v okviru davčnega režima.

Boljša uporaba upravnih sredstev

(47) Švedski organi na koncu navajajo, da bo predlagani sistem davčnih olajšav omogočil boljšo uporabo upravnih sredstev, saj davčnih olajšav ne bo več treba računati na podlagi skupnega števila ribolovnih dni, ampak z uporabo letne pavšalne vsote, izračunane na osnovi letnega dohodka, ustvarjenega iz ribolova.

(48) Mogoče bi bilo pričakovati, da bo sistem, ki vključuje letni pavšalni znesek, omogočil boljšo uporabo upravnih sredstev, kakor pavšalni znesek, izračunan za en dan. Vendar za poklicne ribiče niso bila oblikovana nobena posebna pravila o računovodstvu in knjigovodstvu, švedski organi pa niso uspeli predložiti statistike o dohodkih poklicnih ribičev, ki so ustvarjeni izključno iz ribolova. Na podlagi dejstva, da večina ribičev svoje dohodke ustvarja iz več kot ene poklicne dejavnosti, lahko sklepamo, da je letni pavšalni znesek, ki temelji na dohodku, ustvarjenem iz ribolova, težko določiti. Ker se število ribolovnih dni registrira v skladu z določbami iz skupne ribiške politike ter je kot tako tudi lahko dostopno, Komisija ne vidi prednosti, ki bi jih prinesla zamenjava sistema z izračunavanjem na osnovi letnega dohodka.

[1] Zadeva C 313/90 *Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques proti Komisiji* [1993] Receuil I-1125.
[2] Zadeva C 482/99 *Francija proti Komisiji* [2003] Receuil I-1487.

(49) Poleg tega v pismu z dne 9. novembra 2004 švedski organi menijo, da bi za približno 1 500 ribičev lahko bilo ugodneje, če bi zaprosili za olajšavo za dejanske stroške, kot je navedeno v točki 10. Tako bi se nova shema najverjetneje uporabljala za 500 ribičev, ki niso upravičeni do teh olajšav v okviru obstoječe sheme. Zaradi tega bi to kljub morebitni večji učinkovitosti sistema povzročilo povečanje skupne upravne obremenitve v primerjavi s trenutnim stanjem, v katerem za navedene ribiče te olajšave ne veljajo.

Sklep

(50) Glede na navedeno Komisija meni, da ta shema predstavlja državno pomoč, nezdružljivo s členom 87 Pogodbe ES.

VI.

SKLEPNE UGOTOVITVE

(51) Z vidika ocene iz odstavka IV Komisija meni, da je ta shema pomoči nezdružljiva s skupnim trgom, saj predvideva določene davčne olajšave za povišane življenjske stroške poklicnih ribičev, ne glede na to ali njihove ribolovne dejavnosti vključujejo prenočitev izven njihovega prebivališča –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO –

Člen 1

Osnutek predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnini (1999:1229) „Davčne olajšave za poklicne ribiče“, kot ga predlaga Švedska, je nezdružljiv s skupnim trgom.

Švedska ne sme izvajati sheme pomoči iz prvega odstavka.

Člen 2

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Švedsko.

V Bruslju, 8. februarja 2006

Za Komisijo
Joe BORG
Član Komisije